

svečeno spominu pokojnega Dušana Petroviča, predgovor urednika in avtorja ter »Zapiske« v obliki dnevnika. Izmed dosedaj objavljenih dnevnikov raznih Tolstojevih somišljenikov, kakor Fenere-ma, Guseva ni Bulgakova je gotovo to najzanimivejše delo o Tolstem. Makovickega življenjsko delo stopa pred široko javnost; osvežilo bo spomin na »velikega pisatelja ruske zemlje« in ga nam pokazalo kot človeka, misleca in učenika v rodni Jasni Poljani, ki je izšla nedotaknjena iz viharjev revolucije in državljanske vojne, dočim so ostale ruske barske usadbe izginile v ognjeni stihiji narodnega gneva. Velicina genija Leva Nikolajeviča jo je očevala. Številni čitatelji »Zapiskov« pa poročajo v duhu tudi pod svobodno Tatro želeč prahu D. P. Makovickega mir in pokoj, njegovim manom pa se oddolže s pristrčnim ruskim »spasibo!«
Iv. Črnej.

—k Poezije doktorja Franceta Prešerna. Uredil L. Pintar. Peti natisk. Sem dolgo upal in se bal, — slovo sem upu, strahu dal; — srce je prazno, srečno ni, — nazaj si up in strah želi. — Priljubljena L. Pintarjeva izdaja Franceta Prešerna je doživela peto izdajo. Knjiga je prav lično opremljena in je radi nizke cene dostopna vsakomur ter je posebno prikladna za knjižnice.

—k Slikovnice za otroke. Iz bogate mize založniške pade sempatam tudi kaj za naše malčke, ki jim niso dostopne še mladinske knjige, kakor jih danes v obilici sprejema naš književni trg. In vendar so tudi ti malčki nujno potrebni duševnega razvedrila in duševne hrane, ki jim jo nudi knjiga in podoba, poleg tega, da so to tudi dobra vzgojna in izobraževalna sredstva. Založba Kleinmayer & Bamberg se posebno odlikuje na tem polju in je naši mladini oskrbela že lepe knjižnice s slikami. Pravkar je v njeni založbi zopet izšlo dvojje slikavic t. j. »Otrok na prvem potovanju« in »Deca raja: vija, vaja«. Gotovo bodeta obe knjigi prvovrstno razvedrilo od 3letnega otroka, ki bo občudoval prav dobro pogodene slike, do otroka II. razreda osnovne šole, ki bo pridno čital in memoriral ljubke verze pri vsaki sliki. Obe knjigi sta prav lično darilce za otroke ob vsaki priliki.

—k Levstikovo »Gadje gnezdo« in Tolstojev roman Hadži - Murat. »Gadje gnezdo« je izšlo že v drugi izdaji v tem kratkem času, kar znači, da je knjiga postala priljubljena ljudsko čtivo in da se je udomačila med narodom. Kljub temu, da je bilo prvo izdanje ponatis iz »Ljubljanskega Zvona«, je knjiga izšla v drugi izdaji. Snov je pristen naroden motiv za časa vojne, ki bo ohranil svojo vrednost tudi zaradi lapidarnega sloga in čistega, samoniklega jezika Levstikovega. — V isti založbi je izšel roman Leva N. Tolstoj: Hadži - Murat, poslovenjen od Vladimira Levstika, ki ni nič manj privlačen od »Gadje gnezda« in smo pričrčani, da bodo čitatelji enako radi segali po tej, kakor po prvi knjigi. Oboje toplo priporočamo tudi za naše knjižnice.

—k Manica Komanova: Narodne pravljice in legende. Ljubljana 1923. Tisk in založba Učiteljske tiskarne. Str. 105, cena vezani knjigi 18 Din. — Najpristnejša duševna hrana za mladino so nedvomno narodne pripovedke in ravno te so večini naše mladine še vedno vse preveč nedostopne. Mlajša generacija staršev jih pozablja, v primernih knjižnih izdajah jih imamo pa še vse pre malo, zato je bila gotovo srečna misel naše znane ljudske pisateljice, da jih je zbrala v šopek (19 je vseh) in jih podala v prav posrečeni obliki čitanja željni mladini. Otroci jih bodo od srca veselili, zlasti ker je dalo založništvo zbirki tudi lepo zunanjo opremo, zato jo vsem najtopleje priporočamo.

—k Cvetko Golar: »Poletno klasje«. Poletno klasje! Za »Pisanim poljem« in »Rožnim grmom« se nam je Golar pokazal s »Poletnim klasjem«, zbirko, ki obsega vse najboljše, kar je doslej napisal v vezani besedi. V zbirko je namreč v skrbnem izboru uvrščena njegova prva in druga knjiga, poleg tega pa še lepo število novih pesmi. Vsebinsko pove kratko, a točno naslov sam. Gladki, lepi Golarjev jezik, toplina njegove lirike in ne v najmanjši meri gotovo tudi oprema knjige so brez dvoma najboljše pogoji za uspeh. Tega ji želimo!

—k Fran Milčinski: »Gospod Fridolina Žolna in njegova družina«. Kot 5. zvezek nove »Splošne knjižnice« je izšla nova zbirka mičnih humoresk našega znane pisatelja-humorista Fr. Milčinskega. Pod značilnim imenom Fridolina Žolne je pisatelj ustvaril humorističen tip, ki v gladko tekoči in veselo razposajeni besedi razklada svoje nazore in opazovanja

o meščanskem in družinskem življenju. Častilci naše vesele muze bodo kaj radi segali po tem čtivu, ki za nedolžnim humorjem skriva trpko satiro na vsakdanje življenje. Temu prvemu zvezku bodo sledili v okviru »Splošne knjižnice« še drugi tega pisatelja, ki bodo originalni tip Fridolina Žolne še bolj spopolnili. Cena knjige je bagatela, ki bo omogočila širšim krogom, da si nabavijo to mično knjižico kakor tudi naslednje, ki izidejo v kratkem času.

Naše narodno prosvetno delo.

Šolske ljudske knjižnice.

—pk Šolska knjižnica v Dobrni pri Celju ustanovi v okolici-podružnice, ker razpolaga z večjo knjižnico. Knjige se izposojujejo tudi odraslim.

Šolski odri in pevski zbori.

—ph Dobrna pri Celju. V pretekli topliški sezoni so bile tri prireditve v prid tukajšnji ubogi šolski mladini. Nabrana vsota znaša 30.420 kron.

—po Na enorazredni osnovni šoli na Jezeru pri Ljubljani je šolska mladež za sklep šolskega leta 1922/23 priredila 23. junija svojo prvo prireditev. Na vzporedju so imeli otroci razne deklamacije, ljubke popevčice in gledališko predstavo »Teta iz Amerike«. Cela prireditev je prav dobro uspela za kar gre zasluga tovarišu Scheinu. Stalo ga je gotovo mnogo truda za izvežbanje malčkov in s prireditvijo odra Ker ni dobili primernih prostorov, si je pomagala s kozolcem. Udeležba je bila prav povojna tudi od strani odraslih. Led je prebit, zato pogumno naprej!

—po Sv. Peter pri Ljubljani. V teku letošnjega šolskega leta je šentpeterska šolska mladež prav vrlo napredovala, kar je pokazala razstava vseh risarskih in pisarnih izdelkov, dekliških in deških ročnih del. Razstava je bila prav okusno urejena in je vzbujala pozornost in priznanje od strani mnogobrojnega občinstva lsti dan 24. junija se je tretjič ponovila pravlična igra »V kraljestvu palčkov«, ki je izpadla prav izborna, osobito, ker imajo ti mladi igralci tolike spretnosti in požrtvovalnosti. Gibi palčkov in vil ter plesi so bili prav harmonično sestavljeni in so odcovarjali glasbi. Čast marljivemu učitelstvu in hvala tovarišici Kredarjevi za obilen trud, ki ga je imela vse leto s šestimi mladinskimi predstavami.

—po Na petrazredni osnovni šoli na Dolu pri Hrastniku se je tekem preteklega šolskega leta vršila dne 2. aprila mladinska igra tridejanka »Begunka«, katera se je ponovila na odru konsumnega društva v Hrastniku dne 10. majnika. V prvo slovo Vidovdana pa se je uprizorila mala akademija s petjem, prednašanjem in igranjem dvodejanke »Lažniva Milena«. Moralčen kot gmoten uspeh vseh prireditev je bil prav dovoljen.

—po Dne 24. junija se je vzdramla tudi šolska mladina Čadramske šestrazrednice. Zakaj pravim »tudi«? Ker se nihče noče oglasiti, je vendar enega dolžnost, da kot kronist omenja delovanje učiteljstva na prosvetnem polju. Tako vzorno delujejo šolski odri predvsem v Konjicah, Ločah, Zrečah, St. Jerneju, Žičah in Špitaliču. Ako sem katero šolo izpustil ali pomotoma omenil, naj se mi ne šteje v zlo. Tako torej smo imeli omenjenega dne v Čadramu šolsko prireditev. Deca je za prvi nastop dobro zapela nekaj triglasnih pesmi iz Kosijevih Venčkov in »Gor čez jezero« pod vodstvom tov. Brgleza. Rajalna nastopa dečkov in deklic sta tudi ugajala. Tovarišica Marica Poznejeva kateri je deloma pomagala tov. Bratkovič, je sploh marljiva Sokolica. Prav ljubek in pristrčkan je bil otroški prizor »Ciciban in čebelica«. Taki prizorčki občinstva najbolj ugajajo, ker tu se smeje človek res pravemu otroškemu igranju. Mali Cicibanček je bil zelo korajžen fantek. Vsa čast tov. Brglezovi. Nazadnje so nastopili še otroci v splošno znani igri »Lažniva Milena«. Vsi igralci so prav dobro izvršili svoje vloge, ker so imeli v tov. Lehmanovi izkušeno režiserko. Šolski vodja je lahko gmotno s prireditvijo zadovoljen, ker uporabi precejšen čist dohodek za nakup šolskih knjig ubožnim šolarjem. Učiteljstva iz sosednjih šol je bilo pre malo. Tovariši, Čadramsko učiteljstvo vedno prihaja k vam, zakaj mu ne vračate nota in truda. Saj pelje vendar lena ravna cesta v zanimivo Onlotniško ravnino. S.

Obračun vestnik.

—ob List »Tabor« v Mariboru piše: »Udarjaj po drugih, sebe hvali, potem pa basaj!« (Odmev z dežele.) »Slov. Gospodar« vabi v svoji številki z dne 16. t. m., naj gre vsakdo kupovat svoje šolske potrebščine v Cirilovo trgovino in pravi, da se tam vse najboljše in najcenejše kupi. S tem hoče reči, da je povsod drugod dražje in slabše, kar pa ne ustreza resnici. Tudi po drugih mariborskih slovenskih trgovinah s knjigami, papirjem, pisarniškim potrebščinami itd. se prodaja vse po mogoče najnižjih cenah, in sicer kolikor jo je mogoče dobiti, najboljša roba. Tudi v teh se daje ob večjih naročilih po 5—10 odstotkov popusta. — »Gospodarjevo« čudno priporočanje ni nič drugega nego umazana konkurenca duhovnika Jerovšeka, ki misli, da se obnaša po katoliško, če se ravna po načelu: »Udarjaj po drugih, sebe pohvali, potem pa pobasaj!« — »Straža« in »Gospodar« marljivo udrihata po učiteljih in šoli, nazadnje bi naj tudi vsa mladina in učiteljstvo v zahvalo za njeno »dobro katoliško delo« povrh še tam kupovala, da bi se jim lahko klerikalci za hrbtno smejali, češ, dobro jih želtamo, v znamenje odobravanja pridejo še k nam kupovat. Klerikalci bi radi imeli vse, dobro ime svojega bližnjega in denar v svojih rokah. Oni vse, drugi ničesar. Slovenci! V Mariboru je razun imenovane klerikalne trgovine še sedem slovenskih trgovin s papirjem in knjigami!

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Vabila:

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJEBISTRIŠKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 20. septembra ob 10. uri v dekliški šoli v Slovenski Bistrici po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Društvene in stanovske zadeve — poroča tov. predsednik. 4. Poročila o skupščinah — poročajo delegati. 5. Razprava o stanovsko-strokovni knjigi »Problem vzgoje najširših plasti našega naroda« — Franjo Žgeč — poroča tov. predsednik. 6. Slučajnosti. Udeležba je za vse članstvo obvezna. Blagajničarka bo pobirala članarino za Šolsko Matiko. Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANSKE OKOLICE ima odborovo sejo v nedeljo, 16. septembra t. l. ob 10. uri v Učiteljski tiskarni. Udeležba dolžnost.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ zboruje v četrtek, dne 20. septembra t. l. točno ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedju: 1. Zapisnik. 2. Društvene in stanovske zadeve. 3. Poročilo o pokrajinski skupščini v Ptujju in II. kongresu UJU v Ljubljani. 4. Vprašalna škrinjica. 5. Materina ljubezen v Cankarjevih romanih, podava g. profesor dr. Ljudevik Pivko iz Maribora. Pri tem zborovanju izroči predsednik okrajnega šolskega sveta g. vladni svetnik dr. Žužek okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Ljud. Černeju red sv. Save. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ ima odborovo sejo dne 20. septembra t. l. ob 14. uri v šoli na Bučah. Vzpored: 1. Določitev dnevnega reda za društveno zborovanje. 2.

Razgovor o nabavi inventarja za društveno knjižnico. 3. Slučajnosti. — Ob istem času se vrši tudi seja knjižničnega odseka. Z ozirom na to sejo se prosijo tovariši(ce), da sporoče svoje nasvete in želje glede knjig, ki se naj naročijo za okrajno učiteljsko knjižnico v Kozjem podpisnemu najkasneje do 19. t. m. — I v a n u š.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

—lu Redakcijo lista smo ta teden zaključili že v torek dopoldne, zato je marsikak dopis izostal.

—lu Zadržga: Prednjamov ne dovoljujejo, ker ni kredita.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani. Odgovorni urednik: Franc Strukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana.

Štev. 410.

RAZPIS UČITELJSKE SLUŽBE.

V zmislu odloka višjega šolskega sveta z dne 27. avgusta 1923, št. 8300, se razpisuje učiteljska služba na dvorazrednici v Zabukovju (prosto stanovanje) v stalno namestitve.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo po predpisani poti najkasneje do

dne 5. oktobra 1923

pri podpisanim okrajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet sevniški

v Brežicah, dne 4. septembra 1923.

Pozor šolska vodstva!

Učiteljska tiskarna razprodaja odrezke risarskega papirja v treh velikostih po prav nizki ceni:

100 listov 17.24 cm Din 11.—

100 listov 14.5/24 cm „ 9.—

100 listov 13.5/24 cm „ 8.—

Poština se zaračuna posebej!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avg. t. l. Din 323.293.—

Hranilne vloge se obrestujejo

po 4 %.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vpslanih znamk za 3 Din se ne odgovarja.

Varujte otroke!

Če so razdrapani že Vaši živci, obranite pred tem vsaj dego! Otroci naj pijejo le »ŽIKO«!

V korist »Jugoslovenske Matice«!

„IDES“ Prašek za črnilo

razstopljiv v mrzli vodi, prekaša vse tu- in inozemske izdelke in tekoče ekstrate!

„IDES“ Črnilo v obliki papirja za uradnike in učence. Za več kot 100% ceni, jši kakor tekoče črnilo!

„IDES“ Antracen in kovinasta črnila. — Zahtevajte vzorce in cenike kateri, se pošljajo brezplačno.

„IDES“ tvornica kem. izdelkov Tacan pri Ljubljani

Priporočamo tvrdko

Josip Petelinc

Ljubljana,

Sv. Petra nasip 7.

Cene zmerne!

Postrežba točna!

Najboljši šivalni stroji »GRITZNER« v vseh opremah in sistemih, olje, igle, posamezni deli za šivalne stroje in kolesa, pnevmatika. Galanterije, modno blago, čipke, vezanine, gumbi, bombaži, I. M. C. prejica, pletenine, milo, jedilno orodje: alpaka, aluminijum, palice in sploh vse potrebščine za šivilje, krojače črevljarje in sedlarje na malo in veliko. (Za šole znižane cene).

Naročajte šolske knjige vseh vrst, šol. zvezke in druge potrebščine v knjigarni Učiteljske tiskarne!

ZAHTEVAJTE CENIKE!

SVOJI K SVOJIM!